

Název klíčové aktivity: **Kvalita dalšího vzdělávání**
Koncepční část

Materiál pro analyticko koncepční studii IPN KONCEPT

Jméno hlavního metodika: Mgr. Klára Bezděková
Jména spolupracujících autorů: Mgr. Marie Jírů, Mgr. Jana Brabcová,
Ing. Jiří Strádal, Ing. Petr Kazík, Mgr. Jakub Stárek

Obsah:

1	Východiska vytváření kvality v dalším vzdělávání	3
1.1	Role státu při vytváření prvků kvality v dalším vzdělávání	3
1.2	Vliv účastníků dalšího vzdělávání na vytváření prvků kvality	5
1.3	Prioritní oblasti pro podporu kvality dalšího vzdělávání	6
2	Kvalita v systému ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání dle zákona č. 179/2006 Sb.	8
2.1	Zákon č. 179/2006 Sb. jako nástroj kvality dalšího vzdělávání	8
2.2	Kritéria kvality při ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání dle zákona č. 179/2006 Sb.	9
2.3	Návrh konkrétních kroků zajišťování kvality při ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání dle zákona č. 179/2006 Sb.	11
3	Kvalita poskytovaných kurzů dalšího vzdělávání	13
3.1	Členění kurzů dalšího vzdělávání dle forem standardizace vyplývajících z právních předpisů	13
3.2	Doporučené nástroje a způsoby podpory	15
3.2.1	Rekvalifikační vzdělávání	15
3.2.2	Akreditované vzdělávání	16
3.2.3	Normativní vzdělávání	18
3.3	Návrh konkrétních kroků podporujících kvalitu a koncepční pojetí kurzů dalšího vzdělávání	20
4	Podpora kvality vzdělávacích institucí	21
4.1	Prioritní oblasti kvality z pohledu zákazníka	22
4.1.1	Hodnocení kvality vzdělávacích institucí	22
4.1.2	Hodnocení kvality lektora dalšího vzdělávání	23
4.2	Doporučené nástroje a způsoby podpory	23
4.2.1	Hodnocení kvality vzdělávacích institucí	23
4.2.2	Hodnocení kvality lektora dalšího vzdělávání	25
4.3	Návrh konkrétních kroků podpory kvality vzdělávacích institucí	26
5	Návrh řešení prioritních problémů	28
	Příloha č. 1	30

Východiska vytváření kvality v dalším vzdělávání

Pojem „kvalita dalšího vzdělávání“ nelze jednoznačně definovat ani jednoznačně vymežit. Důvodem je velmi rozmanitá oblast dalšího vzdělávání, jak ve smyslu poskytovatelů dalšího vzdělávání, účastníků dalšího vzdělávání případně cílových skupin různých vzdělávacích politik. Samotné vzdělávací programy se liší jak svým zaměřením, tak například i možnostmi soukromého a veřejného financování. Proto se následující text zaměří spíše na jednotlivé oblasti dalšího vzdělávání a kritéria či prvky kvality, které je možné v těchto oblastech rozvíjet nebo nově vytvářet.

Kapitola kvalita v dalším vzdělávání se zaměří na dva klíčové aktéry, kteří ovlivňují kvalitu jednotlivých prvků v dalším vzdělávání.

1. **Stát**; v oblastech dalšího vzdělávání, které je třeba řešit nějakou formou státní regulace či politiky, je nutné zajistit nastavené procesy kvalitativními kritérii.
2. **Zákazník, resp. účastník dalšího vzdělávání**, který poptává služby, nejčastěji kurzy dalšího vzdělávání; Zákazníkem je jak občan, který se chce účastnit kurzu dalšího vzdělávání, zaměstnavatel, který na trhu vybírá vhodnou vzdělávací instituci a vzdělávací kurz nebo např. veřejnoprávní instituce poptávající služby dalšího vzdělávání. Výběr je do značné míry ovlivněn kvalitou a zaměřením nabízených služeb.

1.1. Role státu při vytváření prvků kvality v dalším vzdělávání

Následující schéma popisuje vzájemné vlivy jednotlivých prvků dalšího vzdělávání včetně jejich kritérií kvality na politiku dalšího vzdělávání a naopak. V tomto případě ovlivňuje kvalitu dalšího vzdělávání a politiku dalšího vzdělávání **stát**.

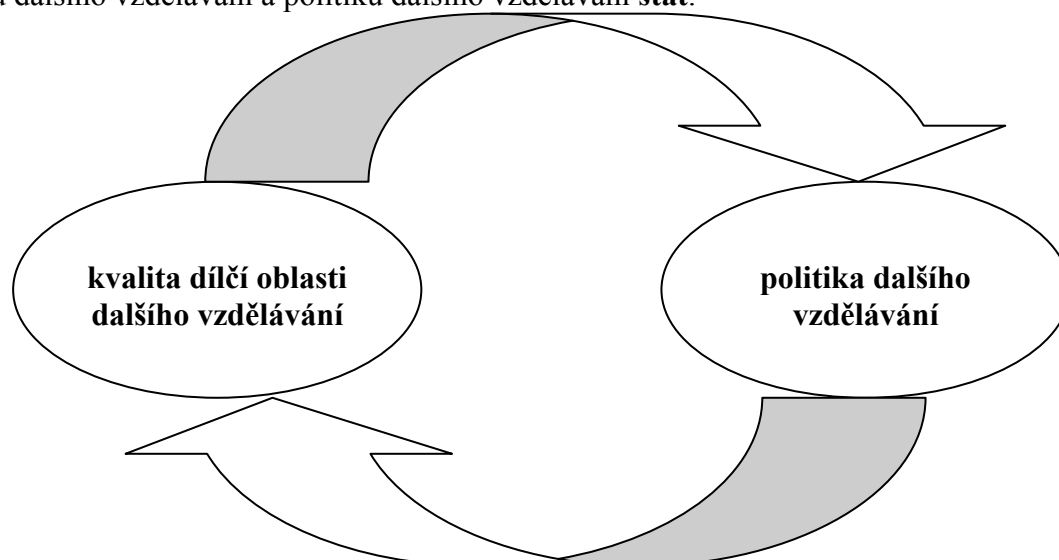

Schéma popisuje dvě možné varianty vzniku řešení kvality v dílčí oblasti dalšího vzdělávání:

- **Situace, kdy vznikne nový prvek v dalším vzdělávání na základě toho, že nějaký jiný prvek nefunguje dostatečně.**

Příklad: nepřehledná situace v různých osvědčeních, diplomech a certifikátech vydávaných vzdělávacími institucemi na základě absolvování kurzů dalšího vzdělávání.

Osvědčení, diplomy či certifikáty vydávají vzdělávací instituce na základě různých podmínek: za pouhou účast v kurzu (či různou míru účasti), za účast a prokázání získání odborných způsobilostí, za jiných podmínek nebo bez předem stanovených pravidel. Obdržené doklady tak nejsou přehledné, nemají vždy vypovídající hodnotu o skutečně nabytých odborných dovednostech účastníkem a mohou být obtížně akceptovatelné ze strany zaměstnavatelů. Praktickým dopadem byl vznik zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání, jehož cílem je orientace na výstupy vzdělávání. Osvědčení je vydáváno na základě prokázaných odborných způsobilostí, místo např. pouhé účasti v kurzu dalšího vzdělávání.

- **Prvek dalšího vzdělávání funguje, stát za účelem zvýšení efektivity dodatečně zavádí prvky kvality.**

Příklad: rekvalifikační kurzy ukončené vydáním osvědčení i na základě pouhé účasti v kurzu.

Do doby přijetí zákona č. 179/2006 Sb. a jeho sladění s vyhláškou č. 176/2009 Sb., o akreditaci vzdělávacího programu bylo běžnou praxí vydávat osvědčení o rekvalifikaci zejména na základě účasti na kurzu. Požadovanou součástí kurzu byla sice také zkouška za účelem ověření míry osvojených odborných způsobilostí, její průběh však nebyl nijak standardizovaný ani kontrolovaný.

Za účelem efektivnějšího vynakládání finančních prostředků za rekvalifikační kurzy požaduje upravená legislativa kromě účasti na kurzu osvojené a ověřitelné odborné způsobilosti. Vydání osvědčení o absolvování rekvalifikačního kurzu by se mělo vázat na úspěšné složení zkoušky o dílčí kvalifikaci.

Prvky kvality jsou v každém státě silně provázány s konkrétní strukturou dalšího vzdělávání, která se odvíjí od specifických vzdělávacích potřeb dané země. (OECD, 2005)

Vytváření podmínek pro rozvoj dalšího vzdělávání tam, kde je to zapotřebí, klade často finanční nároky na státní rozpočty. V takových případech jsou jednotlivé politiky doprovázeny snahou o formulování kvalitativních kritérií, která by měla zajistit větší efektivitu vynakládaných státních finančních prostředků.

V České republice je zřejmá snaha státu řešit kvalitu v následujících oblastech:

- Vytvoření systému kvality v oblasti kvalifikací získávaných dalším vzděláváním (zákon č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání)
- Zvýšení efektivity vynakládání finančních prostředků do dalšího vzdělávání (provázání rekvalifikací se zákonem č. 179/2006 Sb.)
- Zkoušky a kurzy dalšího vzdělávání vymezené jinými právními předpisy než zákonem č. 179/2006 Sb., například za účelem nastavení záruk bezpečnosti práce v rizikových činnostech nebo upravující kvalifikační předpoklady pro některá povolání

V posledních letech došlo k významné změně v pohledu na kvalitativní hodnocení údajů na vstupu. V celoevropském prostředí se dostává do popředí zájmu **princip uznávání výstupů** (většinou se jedná o výstupy učení – learning outcomes).

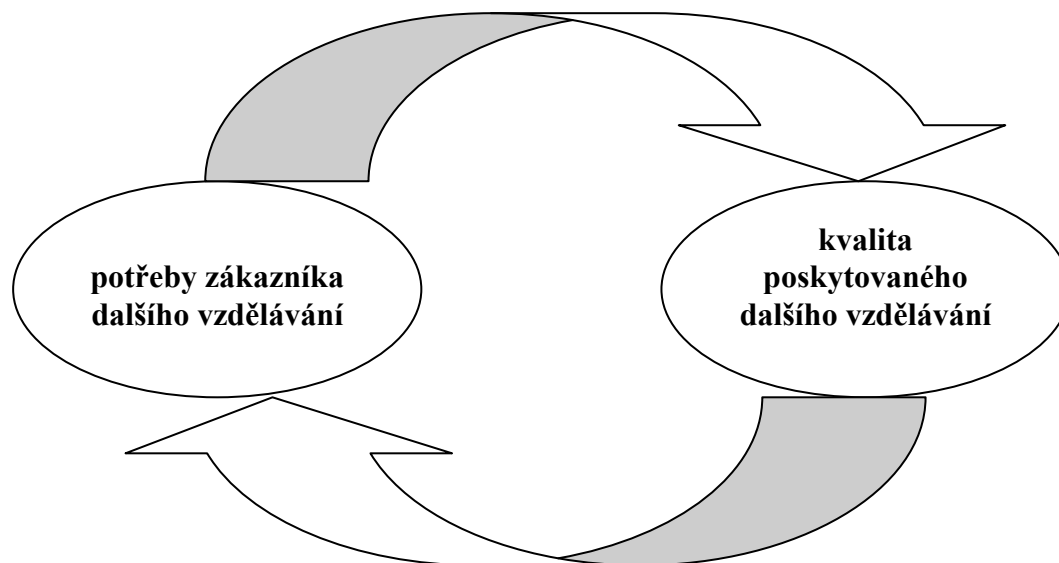
Důvodem je zejména zvýšení objektivitu hodnocení z hlediska měřitelnosti výsledků dalšího vzdělávání. Důraz již není tolik kladen na to, co deklaruje vzdělávací program. Respektive, vzdělávací program je koncipován zejména s ohledem na stanovené a standardizované výstupy, tzn. je více zohledňováno, aby účastník kurzu získal deklarované odborné způsobilosti a byl je schopen také objektivně prokázat. Standardizované požadavky na výstupy jsou dobře měřitelné, ověřitelné a vypovídají o objektivnější kvalitě systému. Nejvýraznějším vykročením k orientaci na výstupy vzdělávání je zákon č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání, který zároveň díky formulaci standardů umožňuje srovnatelnost výsledků vzdělávání. Nástrojem pro objektivní ověření získaných odborných způsobilostí je Národní soustava kvalifikací. Tato soustava také přehledně třídí všechny úplné a dílčí kvalifikace rozlišované na území České republiky a je klíčovým nástrojem pro zavádění systému kvality v oblasti kvalifikací.

Podobně, jak je tomu v jiných státech, soustředí se i Česká republika na formulování kritérií kvality zejména v těch oblastech, kam směřují finanční prostředky ze státního rozpočtu. Příkladem je vytváření a financování politiky v oblasti rekvalifikačních kurzů, které musí mít akreditaci MŠMT dle platných právních předpisů. Akreditování vzdělávacích kurzů je tradičním pojetím hodnocení kvality vzdělávacího kurzu (vzdělávacího programu či vzdělávací instituce) na vstupu – většinou na základě předložené žádosti o akreditaci. Pro zefektivnění prvků kvality došlo k vymezení vazby rekvalifikačních kurzů k dílčím kvalifikacím a k uložení povinnosti ukončit zkouškou o dílčí kvalifikaci ty rekvalifikační kurzy, které směřují k získání dílčí kvalifikace dle zákona 179/2006 Sb. a pro které je schválen kvalifikační a hodnotící standard.

1.2. Vliv účastníků dalšího vzdělávání na vytváření prvků kvality

Účastník dalšího vzdělávání, který poptává vzdělávací kurzy je pro vzdělávací společnosti zákazníkem v pravém smyslu slova. O výběru vzdělávací společnosti by v ideálním případě měla rozhodovat její kvalita a konkurenční výhodu má zpravidla ta vzdělávací společnost, která je lépe schopná reagovat na potřeby zákazníka. Těmito potřebami mohou být například poptávka po určitém zaměření kurzu nebo kurz ušitý na míru, kdy se účastník kurzu nemusí dozvídat to, co již umí, ale navazuje na předchozí znalosti získáváním dalších. Opominout nelze ani kvalitu výuky, která se ve velké míře odvíjí od osobnosti lektora. Roli hraje také cena kurzu a flexibilita vzdělávací společnosti nabízet poptávané kurzy v požadovaném čase.

Obecně lze říci, že v ideálním případě potřeby a požadavky klienta dalšího vzdělávání mají vliv na kvalitu poskytovaného dalšího vzdělávání vzdělávacími institucemi. A naopak, kvalita vzdělávacích institucí včetně jimi poskytovaných kurzů dalšího vzdělávání a schopnosti přizpůsobit se potřebám účastníků dalšího vzdělávání je konkurenční výhodou při hledání zákazníků.

Celá řada vzdělávacích firem hledá svou konkurenční výhodu získáváním různých známek kvality. Ať už je to například akreditace rekvalifikačního programu MŠMT nebo investování do finančně poměrně náročných standardizovaných nástrojů prokazujících systémové řízení kvality instituce jako jsou například ČSN EN ISO 9001: 2000, EDUIQ 9001, KVIS nebo Q For.

V některých zemích s větší podporou veřejných financí v oblasti dalšího vzdělávání vznikají veřejné instituce, jejichž cílem je kontrola kvality a evaluace (např. Švédsko – National Agency for Education, Španělsko – INCUAL – National Qualifications Institute). I v zemích, kde je výrazný podíl soukromého financování dalšího vzdělávání, může státní sektor podporovat zajišťování a zvyšování kvality soukromých poskytovatelů dalšího vzdělávání (příkladem je Švýcarsko – The Eduqua System, Velká Británie – The Investors in People). Je i řada zemí, které kvalitu poskytovaných kurzů koncepčně neřeší a spoléhají se na tržní mechanismy nabídky a poptávky. (OECD, 2005, Promoting Adult Learning) V takové situaci je například Česká republika.

1.3. Prioritní oblasti pro podporu kvality dalšího vzdělávání

Následující text koncepční části oblasti kvality dalšího vzdělávání se zaměří na následující oblasti:

- podpora prvků kvality při zajišťování ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání dle zákona č. 179/2006 Sb.
- zvýšení přehlednosti kurzů dalšího vzdělávání formou zajištění kritérií kvality
- pomoc jednotlivým občanům při orientaci prvků kvality při výběru vhodné vzdělávací instituce.

V roce 2006 byl schválen zákon č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání, který může být velmi dobře využíván jako nástroj kvality nejen v oblasti uznávání

a transparentnosti kvalifikací, ale v oblasti dalšího vzdělávání jako takové. Zákon vstoupil v platnost 1. 8. 2007 a je s ním prozatím omezená zkušenost. Způsob přijetí zákona společností, tedy míra poptávky po získávání kvalifikací občany a míra poptávky po zaměstnancích s dílčí kvalifikací ze strany zaměstnavatelů závisí do značné míry na kvalitě výstupů zákona. Kvalitu výstupů determinují jednotlivé procesy, které budou předmětem kapitoly 2. Jedná se zejména o vhodné vymezení dílčích kvalifikací, odpovídající zpracování hodnotícího a kvalifikačního standardu, správné posouzení předpokladů pro udělení autorizace a kvalitní průběh zkoušek. Zajištění kvality těchto procesů je základním předpokladem akceptování dílčích kvalifikací získávaných dle tohoto zákona.

Na trhu jsou nabízeny kurzy dalšího vzdělávání, které je možné třdit podle jednotlivých prvků kvality. Některé jsou z hlediska kvality posuzovány na vstupu (například akreditované vzdělávací programy), jiné jsou z hlediska kvalitativního obsahu vymezeny různými právními předpisy. Existují také kurzy, jejichž kvalitu lze odvodit mírou úspěšnosti u závěrečných zkoušek. Jednotlivými typy kurzů a návaznými kritérii kvality se bude zabývat kapitola č. 3. Cílem bude podpořit prvky kvality a formulovat doporučení pro posílení koncepčního přístupu kvalitativních prvků kurzů dalšího vzdělávání.

Na trhu dalšího vzdělávání je zřejmá snaha vzdělávacích institucí získat konkurenční výhodu formou různých typů certifikátů kvality. Otázkou je, do jaké míry je toto rozlišení pro běžného občana srozumitelné a do jaké míry ovlivňuje samotný výběr vzdělávací instituce za účelem dalšího vzdělávání. Kapitola č. 4. se zaměří na jednotlivá kritéria kvality vzdělávacích institucí a navrhne případnou formu podpory ze strany státu za účelem zvýšení transparentnosti vzdělávacích institucí z hlediska posuzování jejich kvality.

Kvalita v systému ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání dle zákona č. 179/2006 Sb.

1.4. Zákon č. 179/2006 Sb. jako nástroj kvality dalšího vzdělávání

Neobjektivnějším kritériem kvality dalšího vzdělávání je kvalita jeho výstupů. Proto aby mohla být posuzována kvalita výsledků/výstupů je třeba, aby pro tyto výstupy existovala **vzorová podoba**, s kterou mohou být porovnávány, čili určitý **etalon**.

Pro možnost systematického sledování kvality je třeba, aby tento etalon byl **jednoznačným způsobem popsáný**. V optimálním případě aby byl **veřejný** a zcela **transparentní**.

Všechny tyto požadavky splňují **standarty kvalifikací** vytvářené podle **zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání** v rámci **Národní soustavy kvalifikací (NSK)**.

Zákon č. 179/2006 Sb. byl přijat v roce 2006 a jeho cílem je umožnit každému, kdo má zájem, prokázat standardizovaným způsobem osvojené odborné způsobilosti pro výkon určitého souboru pracovních činností uplatnitelných na trhu práce, složit zkoušku a získat osvědčení o dílčí kvalifikaci. **Odborné způsobilosti (kompetence)**, lze během zkoušky **prokázat bez ohledu na předchozí cesty vzdělávání**. Složení zkoušky není podmíněno absolvováním žádného programu dalšího vzdělávání. Účast na vzdělávání ovšem může být jednou z forem přípravy, stejně tak jako samostudium, učení se v praxi při zaměstnání, nebo jakákoli jiná forma učení.

Celý systém ověřování je tedy postaven na principu **hodnocení výstupů**, nikoli na posuzování vstupních kritérií či předpokladů nebo na uznávání účasti na vzdělávání. Důležité je, zda účastník dalšího vzdělávání po jeho absolvování skutečně disponuje požadovanými kompetencemi. A to lze poměrně **objektivně ověřit**.

Každá dílčí kvalifikace má v NSK svůj tzv. kvalifikační standard a tzv. hodnotící standard.

Kvalifikační standard určuje, co je třeba pro získání příslušné kvalifikace umět, čili jedná se soubor požadovaných kompetencí.

Hodnotící standard určuje, jakými kritérii a postupy se zjistí, zda uchazeč skutečně disponuje kompetencemi stanovenými v kvalifikačním standardu.

Ověřování kompetencí občanů podle dílčích kvalifikací provádějí tzv. **autorizované osoby**, čili fyzické nebo právnické osoby, které získají pro konkrétní dílčí kvalifikaci autorizaci, což je oprávnění vydané příslušným ministerstvem, tzv. **autorizujícím orgánem**. Ověřování probíhá podle hodnotících standardů příslušných dílčích kvalifikací a kdo uspěje, získá **celostátně platné osvědčení**. Požadavky na autorizované osoby jsou rovněž součástí hodnotících standardů příslušných dílčích kvalifikací.

Vymezování dílčích kvalifikací a tvorba jejich standardů probíhá v **Sektorových radách** složených z **reprezentativních zástupců zaměstnavatelů** příslušného odvětví. Tím by mělo

být zajištěno, že odborné způsobilosti formulované ve standardech **odpovídají reálným potřebám trhu práce**.

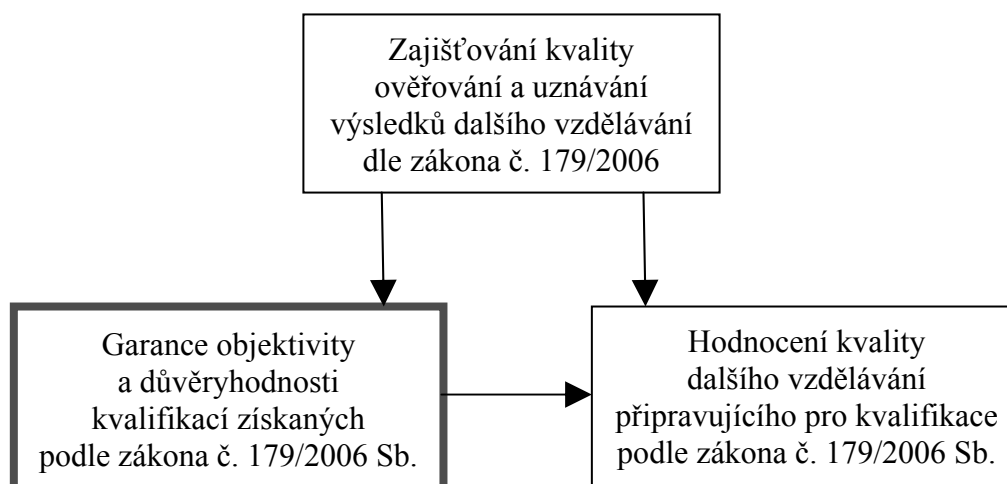
Z uvedeného je zřejmé, že tvorba standardů dílčích kvalifikací i procesy jejich ověřování probíhají **podle předem daných a transparentních pravidel** obsažených jednak v zákoně č. 179/2006 Sb. a jednak v metodice tvorby standardů. To dává standardům dílčích kvalifikací předpoklad být etalonem pro hodnocení kvality dalšího vzdělávání. **Soulad výstupů z kurzů se standardy dílčích kvalifikací, resp. úspěšnost absolventů těchto kurzů u zkoušek z příslušných dílčích kvalifikací, je tedy možné považovat za jedno z kritérií kvality těchto kurzů.**

Zákon sám o sobě je politika, která řeší otázku kvality v oblasti hodnocení výsledků dalšího vzdělávání. Umožňuje objektivizovat výsledky učení a do jisté míry je měřit (hodnotit). Umožňuje formulování transparentních kvalifikací ve vazbě na trh práce (povolání). Formulováním vazby na školský zákon je také umožněna prostupnost počátečního a dalšího vzdělávání na základě jasně vymezených vzájemných vztazích dílčích a úplných kvalifikací.

1.5. **Kritéria kvality při ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání dle zákona č. 179/2006 Sb.**

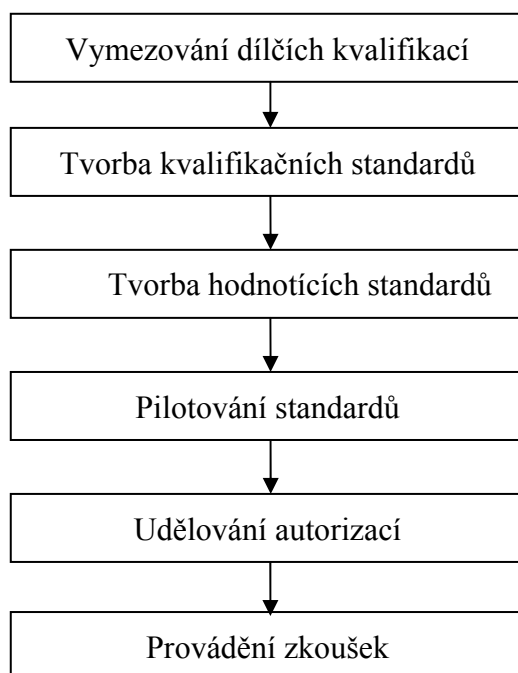
Aby mohl zákon č. 179/2006 Sb. fungovat jako nástroj kvality pro další vzdělávání, musí nejprve sám disponovat mechanismy, které zajistí kvalitu jeho procesů. Jinak řečeno, **zajištěním kvality procesů ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání podle zákona č. 179/2006 Sb. tak současně vznikne nástroj pro sledování kvality dalšího vzdělávání** vedoucího ke kvalifikacím podle tohoto zákona.

Zajišťování kvality ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání dle zákona č. 179/2006 Sb. tak má možnost sloužit dvěma cílům:

Kapitola 2. se dále bude zabývat cílem formulovaným v levém silně zářávaném poli, tedy tím, jak zajistit objektivitu a důvěryhodnost kvalifikací získaných podle zákona č. 179/2006 Sb. Jak může kvalita ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání sloužit pro hodnocení kvality kurzů dalšího vzdělávání, bude mj. předmětem kapitoly 3.

Celý komplex procesů ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání dle zákona č. 179/2006 Sb. lze znázornit následovně:

Zajišťovat kvalitu ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání znamená zajišťovat kvalitu těchto procesů, resp. jejich výstupů:

Výstupy	Kritéria kvality výstupů
A. Dílčí kvalifikace	Vytvořená dílčí kvalifikace je poptávána jak občany, tak zaměstnavateli.
B. Kvalifikační standardy	Požadavky stanovené v kvalifikačním standardu odpovídají aktuálním zobecněným požadavkům trhu práce (požadavkům zaměstnavatelů).
C. Standardy	Kritéria, postupy a další údaje stanovené v hodnotícím standardu umožňují provést objektivní hodnocení odborných způsobilostí (kompetencí) stanovených v kvalifikačním standardu a to v požadovaném rozsahu a odpovídajícími metodami. Požadavky na odbornou způsobilost a materiálně technické vybavení autorizované osoby stanovené v hodnotícím standardu umožňují objektivně posoudit vhodnost žadatele o autorizaci.
D. Udělená autorizace	Autorizovaná osoba má veškeré potřebné odborné i materiálně technické předpoklady pro objektivní provádění zkoušky podle hodnotícího standardu příslušné dílčí kvalifikace.
E. Ověřené odborné způsobilosti (kompetence)	Autorizovaná osoba provede objektivní posouzení odborných způsobilostí účastníka zkoušky. Ověří všechny odborné způsobilosti uvedené v hodnotícím standardu za použití odpovídajících metod při zajištění materiálních a technických podmínek uvedených v hodnotícím standardu.

1.6. Návrh konkrétních kroků zajišťování kvality při ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání dle zákona č. 179/2006 Sb.

Pro splnění výše nastavených kritérií kvality jednotlivých výstupů vedoucích k výsledné kvalitě ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání podle zákona č. 179/2006 Sb. je žádoucí zrealizovat následující:

➤ **Ad A. Vytvořená dílčí kvalifikace je poptávána jak občany, tak zaměstnavateli.**

Klíčová je poptávka zaměstnavatelů, která následně determinuje i poptávku občanů. Potřeba dílčích kvalifikací musí vycházet z diskuse mezi relevantními zástupci zaměstnavatelů (nejlépe sdruženými v Sektorových radách) a takto vytvořená struktura dílčích kvalifikací ještě musí být podrobená validaci širší sítí dalších zaměstnavatelů.

Mezi zaměstnavateli i občany musí být vedená osvěta a propagace.

Zabezpečí: IPn NSK2, v součinnosti s propagačními aktivitami IPn UNIV 3 (za předpokladu jeho realizace) a IPn KONCEPT.

➤ **Ad B. Požadavky stanovené v kvalifikačním standardu odpovídají aktuálním zobecněným požadavkům trhu práce (požadavkům zaměstnavatelů).**

Odborné způsobilosti (kompetence) stanovené v kvalifikačním standardu musí být formulovány v diskusi špičkových odborníků z příslušné profesní oblasti (nejlépe jmenovaných Sektorovými radami).

Takto stanovený kvalifikační standard ještě musí být podrobený validaci širší sítí dalších zaměstnavatelů.

Zabezpečí: IPn NSK2

➤ **Ad C1. Kritéria, postupy a další údaje stanovené v hodnotícím standardu umožňují provést objektivní hodnocení odborných způsobilostí (kompetencí) stanovených v kvalifikačním standardu a to v požadovaném rozsahu a odpovídajícími metodami.**

Kritéria a postupy ověřování musí být stanovené v diskusi špičkových odborníků z příslušné profesní oblasti (nejlépe jmenovaných Sektorovými radami) s metodickým vedením odborníků ze vzdělávací sféry garantujících principy zákona č. 179/2006 Sb.

Ověřování pomocí standardů je třeba podrobit pilotáži.

Zabezpečí: IPn NSK2, v součinnosti s IPn UNIV 3 – za předpokladu jeho realizace (pilotáž ověřování).

➤ **Ad C2. Požadavky na odbornou způsobilost a materiálně technické vybavení autorizované osoby stanovené v hodnotícím standardu umožňují objektivně posoudit vhodnost žadatele o autorizaci.**

Požadavky na autorizovanou osobu navrhnou odborníci z příslušné profesní oblasti (nejlépe jmenovaní Sektorovými radami) z hlediska věcné relevantnosti a posoudí je zástupci autorizujícího orgánu z hlediska použitelnosti a jednoznačnosti pro udělování autorizací.

Zabezpečí: IPn NSK2

➤ **Ad D. Autorizovaná osoba má veškeré potřebné odborné i materiálně technické předpoklady pro objektivní provádění zkoušky podle hodnotícího standardu příslušné dílčí kvalifikace.**

Autorizující orgán by měl pro udělování autorizací, kromě kontroly plnění formálních požadavků, využívat doporučení odborníků z příslušné profesní oblasti. Řešením by mohlo být vytvoření sítě expertů pro jednotlivé dílčí kvalifikace jmenovaných Sektorovými radami a najímaných autorizujícími orgány.

Zabezpečí: MŠMT a IPn NSK2 v konsensu se zástupci autorizujících orgánů s případnými potřebnými legislativními úpravami, s projednáním na Národní radě pro kvalifikace.

- **Ad E. Autorizovaná osoba provede objektivní posouzení odborných způsobilostí účastníka zkoušky. Ověří všechny odborné způsobilosti uvedené v hodnotícím standardu za použití odpovídajících metod při zajištění materiálních a technických podmínek uvedených v hodnotícím standardu.**

Za kontrolu průběhu zkoušek zodpovídá ten autorizující orgán, který udělil autorizaci autorizované osobě, která zkoušku provádí. Vzhledem k tomu, že většina autorizujících orgánů nedisponuje odborníky schopnými tuto kontrolu provádět, mohli by tuto činnost, po dohodě s autorizujícími orgány, vykonávat odborníci z příslušné profesní oblasti jmenovaní Sektorovými radami. Mohlo by se jednat o společnou síť odborníků s odborníky posuzujícími žádosti o autorizaci.

Tito odborníci („odborní auditoři“) by na základě jednotné metodiky hodnotili průběh zkoušek a jejich soulad s hodnotícími standardy. Výsledky by mohly sloužit i jako zpětná vazby pro tvůrce standardů.

Celý mechanismus hodnocení průběhu zkoušek je třeba navrhnout a projednat s autorizujícími orgány i sociálními partnery. Současně je třeba zpracovat metodiku hodnocení kvality ověřování, kterou by „odborní auditoři“ používali. Navržený mechanismus i metodiku je třeba podrobit pilotáži.

Zabezpečí: IPn NSK2 v konsensu s autorizujícími orgány, sociálními partnery i MŠMT, s projednáním na Národní radě pro kvalifikace.

- **Pro podporu zajištění kvality celého komplexu procesů zmíněných v kapitole 2.2 vyplývajících ze zákona č. 179/2006 Sb. o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání lze navrhnout vytvoření organizační jednotky zaměřené na realizaci úkolů vyplývajících ze zákona.**

V současné době je celá řada aktivit stanovených zákonem č. 179/2006 Sb. realizována v rámci projektů podporovaných z ESF. Některé úkoly jsou delegovány na Autorizující orgány, řada činností spojených s úspěšnou implementací zákona není zajištěna téměř vůbec. Cílem je identifikovat jednotlivé aktivity podporující a zajišťující implementaci zákona č. 179/2006 Sb. tak, aby mohly po skončení projektů ESF návazně pokračovat a vymezit ty procesy a aktivity, které je zapotřebí zajistit v současnosti, jelikož nejsou doposud realizovány ani projektově ani jinak. Součástí návrhu má být také navržení institucionálního zabezpečení všech vymezených aktivit.

Zabezpečí: Projekt Koncept, aktivita Kvalita dalšího vzdělávání – realizační část

Kvalita poskytovaných kurzů dalšího vzdělávání

Na trhu dalšího vzdělávání je nabízeno velké množství kurzů dalšího vzdělávání různého zaměření a různé kvality. Tvorbu jednotlivých kurzů ovlivňuje zejména poptávka po kurzech s takovým obsahem, který umožňuje lepší uplatnění na trhu práce. Vzniká také celá řada kurzů, které jsou reakcí na legislativně vymezené kvalifikační požadavky pro výkon některých povolání. U celé řady kurzů je zapotřebí získávat různé druhy akreditací (vzdělávacího programu nebo vzdělávací společnosti), aby bylo vůbec možné kurzy dalšího vzdělávání nabízet.

1.7. Členění kurzů dalšího vzdělávání dle forem standardizace vyplývajících z právních předpisů

Kurzů dalšího vzdělávání existuje nepřehledné množství. Následující tabulka se snaží třídít nabízené kurzy dle jednotlivých kritérií. Jsou jimi zejména: závaznost obsahu kurzů, objednatel kurzu, forma požadavku na obsah či výstup a kritérium úspěšnosti kurzu.

Rozdělení kurzů podle závaznosti obsahu	Rozdělení kurzů podle toho čím (kým) je dán (objednán) obsah kurzu		Forma požadavku (objednávky)	Kritérium úspěšnosti kurzu
Kurzy vycházející z právních předpisů (požadavkem (objednávkou) je předpis (potažmo standard)) Dle zákona č. 179/2006 Sb., Normativní vzdělávání, Rekvalifikační vzdělávání, Akreditované vzdělávání	Kurzy vedoucí k DK, zkoušky podle zákona č. 179/2006 Sb. vč. akreditací rekvalifikačních programů směřujících k DK		standard	Absolvent kurzu složil zkoušku
	Kurzy a zkoušky podle jiných právních předpisů (normativní vzdělávání)	Tři varianty: Předepsán kurz i zkouška Předepsána jen zkouška Předepsán jen kurz	Právní předpis	Absolvent kurzu úspěšně vykonává práci, pro kterou je kurz (zkouška) předepsán (<i>Absolvent kurzu složil zkoušku – nemusí být objektivní, když stejná organizace učí i zkouší a není nad tím kontrolní mechanismus</i>)
	Kurzy, kdy je vyžadována akreditace vzdělávacího kurzu (či návazná akreditace vzdělávací instituce – vždy ve vazbě na vzdělávací program; za účelem jeho realizace) – akreditované vzdělávání		Právní předpis (nemusí absolvování kurzu ukládat) ukládající posouzení kvality akreditací	Realizace kurzu dle projektu (návrhu kurzu) schváleného v dané akreditační komisi
Ostatní kurzy požadavek (objednávkou) formuluje určitý subjekt	Vč. Kurzů objednaných Úřady práce		Požadované obsahové zaměření	Absolvent kurzu vykonává práci, pro kterou kurz připravoval
	Kurzy objednané zaměstnavatelem		Požadované obsahové zaměření	Zaměstnavatel je spokojený s prací absolventa kurzu, pro kterou kurz připravoval
	Kurzy objednané občany		Požadované obsahové zaměření	Mezi občany je o kurz dlouhodobě relativně velký zájem

Vzhledem k vazbě projektu Koncept na Strategii celoživotního učení ČR a Implementační plán Strategie je prioritou zabývat se těmi **kurzy dalšího vzdělávání, u kterých se v nějaké formě angažuje stát.**

Jedná se zejména o kurzy, které:

- **jsou financované z veřejných zdrojů** (viz kap. 1.1). Důvody jsou zejména tyto: 1. zaměření pozornosti na širší okruh kurzů dalšího vzdělávání by bylo těžko uchopitelné z hlediska hlídání kvality na vstupech, výstupech a v průběhu vzdělávacího procesu 2. regulace státu kurzů dalšího vzdělávání, které nejsou podporovány ze státního rozpočtu, je nadbytečná 3. hledání širšího rámce pro kvalitu poskytovaných služeb v oblasti dalšího vzdělávání bude předmětem kap. 4.
- **jsou normované právními předpisy**; jedná se o ty kurzy dalšího vzdělávání, které stát vymezuje legislativně – zejména formou normování kvalifikačních požadavků na výkon některých povolání.

Z výše uvedeného vymezení lze následně hovořit zejména o oblastech:

- A: Rekvalifikační vzdělávání**
- B: Akreditované vzdělávání (kromě rekvalifikací)**
- C: Normativní vzdělávání**

Jak u oblasti rekvalifikačního vzdělávání, akreditovaného vzdělávání, tak u oblasti normativního vzdělávání je cílem vymezení jednotlivých prvků kvality a jejich následné rozpracování a posilování. Jedná se zejména o následující prvky kvality:

- zajišťování legislativního a institucionálního prostředí (ze strany státu)
- zajišťování kvality na vstupu, v průběhu a při výstupu kurzu dalšího vzdělávání

Kontrola na vstupu je nejčastěji využívána u akreditovaného dalšího vzdělávání, kdy je akreditace vydána na základě zpracované a předložené žádosti o akreditaci obsahující vzdělávací projekt. Samotná kontrola na vstupu se v praxi prokázala jako nedostatečná, jelikož je pro její doplnění nezbytná následná kontrola proklamovaných informací ve vzdělávacím projektu, tj. kontrola samotného průběhu dalšího vzdělávání. Ani kontrola průběhu dalšího vzdělávání však negarantuje míru dosažených odborných způsobilostí účastníků kurzů (viz kontrola na výstupu).

Kontrola v průběhu je velice obtížnou a možná i podceňovanou oblastí pro zajištění ze strany státní správy (jednotlivých resortů a jejich akreditačních komisí). Důvodem je jak náročnost na personální zajištění, tak náročnost z hlediska odborného posouzení kvality poskytovaného kurzu dalšího vzdělávání.

Kontrola na výstupu: z hlediska obtíží uvedených u kontroly vstupu i průběhu byla v uplynulém období zaměřena pozornost na kontrolu výstupu. Důvodem je zejména možnost zjištění objektivní míry kvality v největší míře ze tří možností. Jedná se o klíčovou, ale dosud ne dostatečně a systémově využívanou oblast kontroly. Nejvíce je tento princip rozpracován

v zákoně č. 179/2006 Sb., kde je umožněno bez ohledu na způsob realizace dalšího vzdělávání prokázat osvojení odborných způsobilostí při zkoušce z dílčí kvalifikace. V tomto ohledu je nutné poukázat na nastupující fenomén ověřování kvality kurzu (vzdělávacího procesu) pomocí hodnocení na výstupu (ověřením kompetencí účastníka vzdělávání dle hodnotícího standardu).

Cílem je rozvíjet jednotlivé kategorie státem podporovaného vzdělávání (rekvalifikačního, akreditovaného a normativního) tak, aby byla zajištěna kontrola ve všech částech vzdělávacího procesu (na vstupu, v průběhu a při výstupu). Důraz by však měl být kladen zejména na kontrolu vzdělávání při výstupu, tedy na skutečně získané a ověřitelné odborné způsobilosti účastníkem kurzu. Hodnocení na výstupu je také z hlediska zjišťování nejvíce objektivní.

1.8. Doporučené nástroje a způsoby podpory

Jednotlivé nástroje podpory kvality budou dále formulovány s ohledem na typ kurzů dalšího vzdělávání podporovaných legislativně, institucionálně či finančně státem.

1.8.1. Rekvalifikační vzdělávání

Rekvalifikace jsou ve své podstatě formou akreditovaného vzdělávání popsaného v kap. 3.2.2, nicméně svým rozsahem a samostatně definovaným systémem podporovaným z APZ se výrazně vymyká všemu ostatnímu akreditovanému vzdělávání. Základním rozdílem je také to, že zde dochází k akreditaci vzdělávacích programů změřených na téměř všechny kvalifikace, pokud nejsou dotčeny kvalifikace součástí jiného právního předpisu. Akreditace popisované v části 3.2.2 se téměř vždy týkají jen nějakého konkrétního okruhu povolání či pracovní činnosti.

MŠMT má na základě zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů a vyhlášky č. 176/2009 Sb., kterou se stanoví náležitosti žádosti o akreditaci vzdělávacího programu, organizace vzdělávání v rekvalifikačním zařízení a způsob jeho ukončení, povinnost posuzovat žádosti o akreditaci rekvalifikačních programů. Na základě splnění všech formálních kritérií je následně vydána akreditace, oprávnění poskytovat rekvalifikační kurzy.

Realizace rekvalifikačních kurzů je financována ze státního rozpočtu (APZ). Z důvodů zefektivnění vynakládání státních finančních prostředků je nezbytné, aby byly rekvalifikace zajištěny systémově i z hlediska kvality (viz kap. 1).

Kvalita systému rekvalifikačního vzdělávání byla po celou řadu let zajišťována na vstupu a v průběhu vzdělávacího procesu. Tento systém v rámci kvality selhává ve dvou oblastech:

1. je téměř nemožné ověřit na základě žádosti o akreditaci kvalitu vzdělávací instituce a pravdivost všech deklarovaných údajů (kontrola na vstupu)
2. je velice obtížné kontrolovat a vymáhat dodržování všech deklarovaných podmínek výuky v praxi (kontrola v průběhu).

Z těchto důvodů došlo k významnému kroku posílení kvality zejména na výstupech (skutečně dosažené a ověřitelné odborné způsobilosti účastníků kurzu) propojením rekvalifikací se zákonem č. 179/2006 Sb. o uznávání výsledků dalšího vzdělávání včetně navázání rekvalifikačních kurzů na Národní soustavu kvalifikací a jednotlivé Dílčí kvalifikace.

Propojení rekvalifikací se zákonem č. 179/2006 Sb. vyplývá z vyhlášky č. 176/2009 Sb., §3, odst. 1:

§ 3 odst. 1: Způsob ukončení vzdělávání

(1) Vzdělávání v rekvalifikačním zařízení podle § 108 odst. 2 písm. a) zákona je úspěšně ukončeno vykonáním závěrečné zkoušky podle rekvalifikačního programu (dále jen „závěrečná zkouška“), nejpozději do 15 dnů po ukončení výuky. Je-li závěrečná zkouška stanovena jiným právním předpisem³⁾ nebo připravuje-li vzdělávání účastníka k získání kvalifikace podle jiného právního předpisu⁴⁾, koná se závěrečná zkouška podle ustanovení tohoto právního předpisu.

(2) V případě úspěšného ukončení vzdělávání má účastník vzdělávání právo na vydání osvědčení o rekvalifikaci.

³⁾ Například vyhláška č. 50/1978 Sb., o odborné způsobilosti v elektrotechnice, ve znění vyhlášky č. 98/1982 Sb.

⁴⁾ Například zákon č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

V důsledku jsou tak jednotlivé žádosti o akreditaci porovnávány s kvalifikačními a hodnotícími standardy konkrétních dílčích kvalifikací. Zároveň je (kromě jiných) stanovena podmínka zakončit rekvalifikační vzdělávání zkouškou z dílčí kvalifikace v případě, že je dílčí kvalifikace vč. standardů schválena MŠMT.

Významným pozitivem je i to, že je vydáváno celostátně platné osvědčení o dílčí kvalifikaci. V tomto ohledu je vhodné, aby na tento příklad dobré praxe navazovaly další resortní akreditační systémy a samostatné systémy upravené zvláštními právními předpisy, pro které probíhají školení a kurzy financované a podporované veřejnými zdroji. A to ať už skrze zákon č. 179/2006 Sb. nebo skrze samostatný systém ověřování výstupů (znalostí a dovedností účastníků) v závěru kurzu.

Pro podporu a další rozvoj kontroly kvality na výstupu je nezbytné schválit co největší škálu dílčích kvalifikací, zejména těch, které jsou při rekvalifikačním vzdělávání nejvíce využívány, tzn. poptávány účastníky rekvalifikace a zaměstnavateli. V současné době je možné využít mechanismů kontroly na výstupu pouze u těch dílčích kvalifikací, které jsou schváleny. V ostatních případech kvalifikací nedochází ke kontrole na výstupu, nebo pouze částečně (zkouška), nikoli však dle jednotného postupu stanoveného zákonem č. 179/2006 Sb. Zároveň tak není možné účastníkům rekvalifikace udělit osvědčení o dílčí kvalifikaci s celostátní platností.

Pro podporu zajištění kvality rekvalifikačních kurzů zejména na výstupu je nezbytné pokračovat ve zpracovávání a schvalování dílčích kvalifikací tak, aby mohlo být co největší množství rekvalifikačních kurzů zakončeno zkouškou dílčí kvalifikace. Optimální je vytváření a schvalování těch dílčích kvalifikací, po kterých je v rekvalifikačních kurzech největší poptávka.

1.8.2. Akreditované vzdělávání

Případy, kdy jsou kurzy dalšího vzdělávání financovány státem a jejich kvalita (min. na vstupu) je zájem státu, jsou vždy provázány se systémy akreditace či specifickými úpravami v právních předpisech. Tento výsek dalšího vzdělávání může být označován za rozmanitý celek, který je k určitému momentu sice konečný, ale ve svojí variabilitě neuchopitelný či uchopitelný pouze těžce.

V České republice existuje několik resortních systémů akreditace vzdělávacích programů, případně vzdělávacích zařízení, které jsou upraveny právními předpisy. Akreditací se podle těchto předpisů rozumí provádění vzdělávacích programů na základě žádosti vzdělávací instituce, případně pověření k vydávání osvědčení s celostátní platností. Žádosti vzdělávacích institucí jsou posuzovány odbornými komisemi, které zřizují příslušná ministerstva.

Akreditace provádí zejména:

	Právní předpis upravující akreditace	Ministerstvo
1.	pro rekvalifikační programy dle zákona 435/2004 Sb. o zaměstnanosti ve znění pozdějších předpisů a dle vyhlášky MŠMT 176/2009 Sb., kterou se stanoví náležitosti žádosti o akreditaci vzdělávacího programu, organizace vzdělávání v rekvalifikačním zařízení a způsob jeho ukončení;	MŠMT
2.	pro vzdělávací programy dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků dle zákona 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů ve znění pozdějších předpisů	
3.	pro vzdělávací programy v oblasti sportu dle zákona 115/2001 Sb. o podpoře sportu ve znění pozdějších předpisů	
4.	Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, ze dne 14.3.2006, v paragrafech 112-114.	MPSV
5.	Zákon č. 96/2004 Sb. ze dne 4. února 2004 o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních); v paragrafech 45 a 46.	MZd
6.	Zákon č. 312/2002 Sb. ze dne 13. června 2002 o úřednicích územních samosprávných celků a o změně některých zákonů; v paragrafech 29 a 30.	MV

Slabou stránkou uvedených systémů akreditace je rozdílná náročnost na zasilané podklady, rozdílná četnost zasedání v průběhu roku a různá míra kontroly dodržování akreditačních podmínek. Kontrolní postupy nejsou s výjimkou Ministerstva vnitra standardizovány a následná kontrola plnění akreditačních podmínek je mnohdy formální a nedostatečná z pohledu zabezpečování kvality.

Současně v ČR existuje řada dalších mechanismů, které částečně hovoří o nutnosti dalšího vzdělávání či získání kvalifikace vzděláváním bez vazby na akreditace, či jsou akreditovány mechanismy výstupního hodnocení získání kvalifikace v rámci vzdělávací aktivity (obdobu procesů nastavených v NSK; např. oblast BOZP či požární ochrany).

V tomto ohledu je zásadní podpořit prostředí, kdy by jednotlivé kurzy provázané s veřejným zájmem (a přesněji s veřejnými prostředky) odpovídaly jak požadavkům státu (plátcí), tak aby sloužily k danému účelu uživateli (účastníkovi kurzu). Toto je možné zabezpečit v několika rovinách (ideálně ve všech třech). Na vstupu, v průběhu (či kontrolou průběhu) a na výstupu.

Kritéria kvality byla v oblasti dalšího vzdělávání dlouhodobě zacílena na posuzování kvality na vstupu. Příkladem je zejm. akreditace rekvalifikačních kurzů (viz kap.3.2.1).

Existuje min. 6 akreditačních komisí, které pro širší (akreditace rekvalifikačních programů) či užší oblasti (oblast podpory sportu) vydávají rozhodnutí na základě precizních popisů akreditovaných oblastí. Oblasti jsou upraveny buď přímo v zákoně (např. oblast sociálních služeb), nebo pouze v návaznosti na odborné posouzení akreditační komise (např. akreditace rekvalifikačních programů, částečně i oblast dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků).

Komplexněji byla otázka kontroly na vstupu řešena v projektu Kvalita dalšího profesního vzdělávání. Projekt identifikoval jako prakticky nemožné sladit tyto činnosti (resortně orientované) do jednoho mechanismu. Jako řešitelnou otázku podpořil spolupráci akreditačních komisí (výše uvedených) tak, aby byly mechanismy činnosti na vstupu a výstupu sjednoceny

Cílem navrhovaných opatření je podpořit komunikaci resortních akreditačních komisí tak, aby byly sjednoceny procedury postupů při akreditacích vzdělávacích programů (či vzdělávacích institucí ve vazbě na vzdělávací programy), sjednocena kontrola v průběhu realizace dalšího vzdělávání (kontrolní činnost) a aby bylo projednáno využití možností zákona č. 179/2006 Sb. jako jednotícího kritéria kvality výstupů vzdělávání.

1.8.3. Normativní vzdělávání

V uplynulých desetiletích vznikala celá řada právních předpisů, které byly vytvářeny zejména v těch oblastech, kde pro výkon určitých povolání bylo nutné normovat kvalifikační předpoklady. Důvodem bylo jak nezbytné zajištění odbornosti (např. vyhláška o odborné způsobilosti v elektrotechnice), tak např. zajištění bezpečnosti při výkonu některých povolání (např. nařízení vlády o bližších minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na staveništích).

Vzhledem k tomu, že neexistoval zákon, který by tyto kvalifikační předpoklady pro jednotlivá povolání mohl zastřešit a vymezit do jisté míry společná pravidla, vznikaly jednotlivé právní předpisy dle aktuálních požadavků a s různými pravidly pro ověřování odborných způsobilostí. Každý systém také nastavuje různou míru a úroveň kontroly pro průběh ověřování odborných způsobilostí; v některých případech je pro ověřování pověřen např. i jeden jediný subjekt (dnes spíše vnímáno jako zvykové právo), v jiných případech je systém vystavěn na jiných principech. V mnoha případech již tyto systémy z dnešního pohledu postrádají celou řadu kvalitativních prvků – zejména zacílení na kontrolu výstupů, tedy skutečně dosažených a ověřitelných odborných způsobilostí.

V roce 2006 byl schválen zákon č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání, který popisuje možnosti, jak ověřit a uznat odborné způsobilosti pro výkon povolání. Základním nástrojem tohoto zákona je Národní soustava kvalifikací, registr všech kvalifikací rozlišovaných a uznávaných na území ČR. Již proto, že by měla Národní soustava kvalifikací vymezit všechny kvalifikace rozlišované a uznávané na území ČR, bude nutné hledat cesty, jak „umístit“ do soustavy i ty kvalifikace, které jsou vymezeny různými právními předpisy.

Pro samotnou přehlednost kvalifikací a vzdělávacího systému jako takového se zdá být žádoucí začlenit jednotlivé právní předpisy určující kvalifikační předpoklady, příp. normativní vzdělávání pod zastřešující zákon č. 179/2006 Sb., jelikož od doby jeho schválení již v řadě případů není důvod k existenci celé řady právních předpisů vymezujících dílčí oblasti kvalifikací.

Kromě sjednocení důrazu na kvalitu – zejména na kvalitu na výstupu, by mohlo mít sladění legislativy i význam pro zjednodušení právního prostředí a snížení množství právních předpisů. Pro možné sblížování různých právních předpisů se zákonem č. 179/2006 Sb. se zdají být vhodné například tyto právní předpisy:

- obecně nejčastěji akreditované kurzy v rámci rekvalifikačních programů (viz <http://dak.msmt.cz>)
- zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách
- zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících
- vyhláška č. 50/1978 Sb., o odborné způsobilosti v elektrotechnice
- nařízení vlády č. 362/2005 Sb., o bližších požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na pracovištích s nebezpečím pádu z výšky nebo do hloubky
- vyhláška č. 77/1965 Sb., o výcviku, způsobilosti a registraci obsluh stavebních strojů
- vyhláška č. 101/1995 Sb., kterou se vydává Řád pro zdravotní a odbornou způsobilost osob při provozování dráhy a drážní dopravy, ve znění vyhlášky č. 455/2000 Sb. a vyhlášky č. 194 /2005 Sb.
- vyhláška č. 564/2004 Sb., kterou se mění vyhláška č. 323/2001 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, ve znění vyhlášky č. 433/2004 Sb.
- zákon č. 309/2006 Sb., kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy (zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci)
- vyhláška č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci)
- vyhláška č. 426/2005 Sb., o podrobnostech udělování licencí pro podnikání v energetických odvětvích
- nařízení vlády č. 591/2006 Sb., o bližších minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na staveništích

Výše uvedený výčet právních předpisů upravujících kvalifikační požadavky pro výkon jednotlivých povolání není zdaleka úplný. Další právní předpisy, které by bylo vhodné sladit s principy zákona č. 179/2006 Sb. jsou uvedeny v příloze č. 1.

Cílem opatření by měl být rozvoj Národní soustavy kvalifikací takovým způsobem, aby zahrnovala skutečně všechny kvalifikace rozlišované na území ČR, včetně těch, které jsou popsány specifickými právními předpisy. Cílem navrženého opatření je zejména zahájit projednávání možného začleňování jednotlivých obsahů právních předpisů upravujících specifické vzdělávání do režimu zákona č. 179/2006 Sb. Vhodné by bylo stanovit prioritu k těm právním předpisům, které ve shodě se zákonem č. 179/2006 Sb. nezasahují do terciární úrovně vzdělávání.

1.9. Návrh konkrétních kroků podporujících kvalitu a koncepční pojetí kurzů dalšího vzdělávání

- Pro podporu zajištění kvality rekvalifikačních kurzů (realizovanými ÚP) zejména na výstupu je nezbytné pokračovat ve zpracovávání a schvalování dílčích kvalifikací tak, aby mohlo být co největší množství rekvalifikačních kurzů zakončeno zkouškou dílčí kvalifikace. Optimální je vytváření a schvalování těch dílčích kvalifikací, po kterých je v rekvalifikačních kurzech největší poptávka.
Zabezpečí: IPn NSK 2
- Podpořit rozvoj NSK tak, aby zahrnovala skutečně všechny kvalifikace rozlišované na území ČR, včetně těch, které jsou popsány specifickými právními předpisy. Cílem je projednat možné začlenění obsahů právních předpisů upravujících specifické normativní vzdělávání do režimu zákona č. 179/2006 Sb.
Zabezpečí: MŠMT, odbor Dalšího vzdělávání ve spolupráci s příslušnými resorty v rámci plánu implementace Strategie celoživotního učení ČR
- Podpořit komunikaci resortních akreditačních komisí, tak aby byly sjednoceny procedury postupů při akreditacích vzdělávacích programů (či vzdělávacích institucí ve vazbě na vzdělávací programy), sjednocena kontrola v průběhu (kontrolní činnost) a zvažena využití možností zákona č. 179/2006 Sb., jako jednotící kritérium kvality výstupů vzdělávání.
Zabezpečí: MŠMT, odbor Dalšího vzdělávání ve spolupráci s příslušnými resorty (zejm. MV, MPSV, MZd) v rámci implementace Strategie celoživotního učení ČR

Podpora kvality vzdělávacích institucí

Vzdělávací institucí rozumíme fyzickou nebo právnickou osobu či jinou státní či nestátní organizaci poskytující služby v oblasti dalšího vzdělávání, ať už se jedná o subjekt ziskový nebo neziskový. Na trhu v ČR působí zhruba 15 tisíc právnických a fyzických osob uvádějících poskytování těchto služeb, včetně škol, které poskytují další vzdělávání nebo útvary vzdělávání, které existují v subjektech s jiným předmětem činnosti než další vzdělávání a které poskytují vzdělávací služby nejen vlastním zaměstnancům, ale i jako placenou službu externím zákazníkům.

Služby poskytované vzdělávacími institucemi sahají od standardní nabídky již připravených kurzů přes komplexní vzdělávací programy až po individuální přípravu a realizaci vzdělávacího programu pro zákazníka, případně poradenskou činnost při zajišťování finančních zdrojů na realizaci vzdělávání. Většina služeb je spojena s poskytováním zpětné vazby zákazníkovi. Kvalitní poskytování služeb je podmíněno vhodným nastavením procesů probíhajících uvnitř instituce.

Z pohledu úvodní kapitoly (kap. č. 1) nejsou služby poskytované vzdělávacími institucemi regulované státem, který další vzdělávání kromě daňových úlev nijak přímo nepodporuje (s výjimkou např. rekvalifikačních kurzů nebo kurzů vymezených legislativou). Proto také stát nestanovuje kritéria kvality pro jednotlivé vzdělávací instituce.

Tím, kdo hodnotí kvalitu vzdělávacích institucí je především **zákazník**. Zákazníkem je jak účastník kurzu dalšího vzdělávání, tak objednatel, který většinou za služby platí. Jedná se zejména o následující kategorie:

- **přímý účastník kurzu dalšího vzdělávání** (např. občan nebo zaměstnanec)
- **objednatel kurzu dalšího vzdělávání – zejména:**
 - **jednotlivec** – občan, který má zájem o další vzdělávání
 - **zaměstnavatel** - poptává služby vzdělávacích institucí pro svou firmu a zaměstnance.
 - **zadavatel výběrových řízení** u vzdělávacích programů, které jsou realizovány s čerpáním finančních prostředků z veřejného rozpočtu.

Účastník dalšího vzdělávání je ten, kdo by měl v rámci kurzu dalšího vzdělávání získat znalosti, dovednosti a návyky, které ve svém důsledku povedou ke změně chování – nejčastěji v rámci pracovního výkonu.

Spokojenost účastníka kurzu dalšího vzdělávání ještě nemusí nutně vypovídat o kvalitě produktu. Pro posuzování kritérií kvality poskytovaných služeb je účelné se zaměřit na takovou cílovou skupinu účastníků, která má skutečnou motivaci osvojit si znalosti, dovednosti a návyky, které jsou předmětem kurzu dalšího vzdělávání.

Následující text bude proto hledat takové nástroje podpory kvality, které by pomohly zákazníkům v lepší orientaci na trhu dalšího vzdělávání.

1.10. Prioritní oblasti kvality z pohledu zákazníka

Přesto, že stát přistupuje k dalšímu vzdělávání realizovaného vzdělávacími institucemi liberálně, tj. nevstupuje do vzdělávací nabídky, necertifikuje vzdělávací společnosti ani legislativně nevymezuje kritéria kvality pro lektorskou činnost, chce hledat možné nástroje, které by pomohly občanům, zaměstnavatelům a veřejnoprávním institucím s lepší orientací mezi vzdělávacími institucemi z hlediska kvality, včetně vytvoření podmínek pro orientaci v profesních předpokladech lektorů.

1.10.1. Hodnocení kvality vzdělávacích institucí

Kvalitní vzdělávací instituci charakterizuje celá řada kritérií, od rozsahu poskytovaných služeb po jejich obsah, komunikaci s klientem, kvalita lektorů, způsob organizace řídicích procesů atd. Zákazníka většinou zajímá: jak si vybrat mezi řadou vzdělávacích institucí tu nejlepší a samotný průběh výuky, který je do značné míry determinován osobností lektora.

Na trhu dalšího vzdělávání je zřejmá snaha vzdělávacích institucí získat konkurenční výhodu formou různých typů certifikátů kvality (ISO, Q FOR atd.), případně vzdělávací instituce žádají o akreditaci MŠMT pro rekvalifikační kurzy zejména z důvodů, že udělená akreditace je interpretována spíše jako garance státu za kvalitu dané instituce.

Na základě analýzy však lze konstatovat, že vlastnictví certifikátu kvality není rozhodujícím kritériem pro výběr vzdělávací instituce ze strany zákazníka. Certifikaci institucí nevidí v současné době jako přínosnou většina respondentů, při rozhodování ohledně výběru vzdělávací instituce bere v úvahu certifikaci vzdělávací instituce pouze 11% zákazníků. Rozhodující je naopak předchozí spolupráce (92%), reference (81%) a cena (81%).

I když si jsou vzdělávací instituce vědomy, že se klient při výběru většinou neřídí certifikáty kvality, z šetření vyplynul zájem těchto institucí o nalezení způsobu objektivního posuzování kvality vzdělávacích institucí i za cenu finančních nákladů spojených s nutnou formou certifikace. Dle názorů zástupců vzdělávacích institucí je hlavním důvodem skutečnost, že zákazník nemá ve většině případů možnost objektivního porovnání ceny a kvality kurzu. Většinou také zákazník nemá představu, jaká kritéria charakterizují kvalitní vzdělávací instituci a kvalitu jejích produktů. Zákazníci se neorientují ve stávajících systémech certifikací, většinou udělené certifikáty kvality ani neznají (viz analýza).

V souvislosti s čerpáním finančních prostředků z Evropských fondů došlo k výraznému nárůstu realizace dalšího vzdělávání a to mnohdy i s jinými cíli než přenosu znalostí, dovedností a návyků (např. udržení zaměstnance v pracovním procesu). Tato skutečnost má celou řadu dopadů z hlediska kvality vzdělávání. Důležité jsou zejména tyto:

- dalšího vzdělávání se účastní lidé bez motivace se vzdělávat, tzn. nekladou žádné požadavky na kvalitu poskytovaného vzdělávání
- kritérium při výběru vzdělavatelů je většinou nejnižší cena, nikoli kvalita (velká část případů realizace výběrových řízení).
- kvalitní vzdělávací programy nemohou cenově konkurovat; vzdělávací instituce řeší dilema, zda-li snížit kvalitu poskytovaného dalšího vzdělávání za účelem snížení ceny, nebo si ponechat svůj kvalitativní standard i za cenu nekonkurenceschopnosti ve veřejných zakázkách.

Cílem návrhu koncepčního pojetí kvalitativního rámce vzdělávacích institucí je vytvoření takového instrumentu, který by byl:

- jednoduchý
- levný
- objektivní
- přehledný
- srozumitelný pro zákazníka (jasné vyjádření poměru ceny a kvality)
- akceptovaný a využívaný vzdělávacími institucemi
- veřejně přístupný
- podporou kvality dalšího vzdělávání

Cílem návrhu je také vytvořit takový nástroj, který by umožnil zejména při výběrových řízeních jednoduché posouzení kvality a ceny a to neoddělitelně. Praxe přidělování zakázek na vzdělávání zejména dle kritéria nejnižší ceny bez ohledu na kvalitu není pro praxi dalšího vzdělávání příznivá.

1.10.2. Hodnocení kvality lektora dalšího vzdělávání

Z hlediska samotného průběhu výuky je pro zákazníka i účastníka kurzu klíčová **osobnost lektora**. Právě jeho osobnost do významné míry ovlivňuje výsledek cíleného přenosu znalostí, dovedností a návyků. Především na něm závisí, do jaké míry jsou splněna očekávání zákazníka.

Skutečnost, kdy existuje na trhu řada oborových i firemních certifikačních procesů k prokazování kompetencí lektorů, poukazuje na fakt, že tato oblast není dostatečně řešená. Praxe se s touto skutečností snaží vyrovnat mnoha různými formami. Žádná z nich ale není v současné době zcela vyhovující a všemi jednotně a plně respektována.

Cílem je navrhnout takové nástroje, které vymezí profesní předpoklady lektora transparentním způsobem a umožní rozlišování a uznávání jejich předpokladů na území celé ČR.

1.11. Doporučené nástroje a způsoby podpory

Cílem doporučených nástrojů a způsobů podpory kvality vzdělávacích institucí bude zejména nalezení takových řešení, která budou koncepční ve smyslu využití a rozvoje stávajících podmínek a nástrojů dalšího vzdělávání. Nové nástroje podpory kvality tak budou vytvářeny pouze v případech, kdy není možné začlenit další prvek kvality do stávajícího systému dalšího vzdělávání.

1.11.1. Hodnocení kvality vzdělávacích institucí

Za účelem hodnocení kvality vzdělávacích institucí byl na základě diskusí se zástupci vzdělávacích institucí navržen rating.

Cíle a principy ratingu:

Tento nástroj by měl především pomoci zákazníkům (včetně zadavatelů výběrových řízení u vzdělávacích programů, které jsou realizovány s čerpáním finančních prostředků z veřejného rozpočtu) v **orientaci mezi poměrem ceny a kvality**.

Podstatou tohoto principu je přiblížit veřejnosti jednoduchým způsobem míru kvality vzdělávacích institucí, aniž by se musela podrobně orientovat v jednotlivých kritériích, která kvalitu vytvářejí. Tato metoda bude obdobou ratování hotelů – udělování počtu hvězdiček dle kvality. Pro každého je pak zřejmé, že čím větší počet hvězdiček daný produkt má, tím výše je hodnocena jeho kvalita. Cílem jednoduché formulace výstupu, shrnujícího celou řadu kritérií vzdělávacích institucí je, že by mělo být každému zákazníkovi zřejmé, jakou míru kvality může od vzdělávací instituce očekávat, aniž by se sám musel orientovat ve všech faktorech, které kvalitu instituce charakterizují.

System musí být také pro vzdělávací instituce finančně dostupný, resp. **cena** by neměla být překážkou pro žádnou instituci, pokud má zájem se nechat ratovat.

Rating by měl probíhat cyklicky a relativně často. Důvodem je, že udělený rating by měl být pro zákazníka aktuální. Zároveň, pokud bude chtít vzdělávací instituce zlepšit jednotlivé procesy tak, aby získala v ratingu vyšší ohodnocení, je zapotřebí poskytnout adekvátní čas na změnu.

Výsledky ratingu by měly být **zveřejněny** na webových stránkách. Ty by měly uvádět všechny informace o systému ratingu, metodách hodnocení a zejména o vzdělávacích institucích s uznanou hodnotou aktuálně platného ratingu.

Rating by tak v neposlední řadě měl plnit funkci **marketingového nástroje** pro vzdělávací instituce.

System ratingu mohou využít následující typy institucí, které pro zjednodušení v textu nazýváme vzdělávací instituce. Jsou jimi:

- vzdělávací instituce, pro něž jsou služby dalšího vzdělávání předmětem jejich hlavní činnosti (vzdělávací instituce ziskové, neziskové, organizace veřejného sektoru)
- školy jakéhokoli stupně, soukromé nebo státní, pro něž představují služby dalšího vzdělávání doplňkovou činnost
- útvary vzdělávání, které existují v subjektech s jiným předmětem činnosti než dalším vzděláním a které poskytují vzdělávací služby nejen vlastním zaměstnancem, ale i jako placenou službu externím zákazníkům.

Metody ratingu:

Základními **metodami ratingu budou:**

- **autoevaluace** (formou strukturovaného dotazníku)
- **hodnocení zákazníkem**
- **externí hodnocení** (posouzení provede Instituce zajišťující rating)

V rámci **autoevaluace** vyplní vzdělávací instituce strukturovaný dotazník, který bude zaměřen na jednotlivá kritéria kvality vzdělávací instituce. Strukturovaný dotazník zašle instituci zajišťující rating za účelem externího posouzení auditorem.

Strukturovaný dotazník by měl obsahovat jednoznačné otázky, které umožní měřitelné a ověřitelné odpovědi. Otázky budou jak kvalitativního tak kvantitativního charakteru a budou se týkat dílčích charakteristik vzdělávací instituce (vyplní vzdělávací instituce). Součástí podkladů předložených pro externí hodnocení bude také zpětná vazba účastníků kurzů a **zákazníků** poptávajících kurzy dalšího vzdělávání. Toto hodnocení může být součástí strukturovaného dotazníku. Bude se ale jednat o otázky, které vyplní výhradně účastník kurzu, zákazník nebo zadavatel např. Úřad práce atd.

Role Instituce zajišťující rating (shrnutí)

Konkrétní charakteristika subjektu, který by mohl převzít roli Instituce zajišťující rating, není zatím stanovena. Určení konkrétního typu subjektu pro zajišťování systému ratingu bude možné až na základě detailního rozpracování mechanismu, včetně jednotlivých kritérií kvality. Pro vymezení konkrétního subjektu bude také určující rozsah a míra nezbytného zajišťování jednotlivých činností a s nimi spojené časové, finanční, personální a technické požadavky.

Instituce zajišťující rating by měla zejména:

- Zajišťovat a řídit systém ratingu
- Komunikovat se vzdělávacími institucemi
- Zajišťovat vzdělávacím institucím školení zaměřené na zvládnutí autoevaluace
- Spravovat webové stránky poskytující veškeré informace o systému ratingu a o udělených hodnotách ratingu jednotlivým vzdělávacím institucím
- Vytvářet a aktualizovat metodku přidělování rating a metodu provádění auditů
- Zajišťovat auditory za účelem externího posouzení autoevaluačních dotazníků
- Řídit činnost auditorů, vč. školení
- Spolupracovat s auditory na evaluačních zprávách
- Přidělovat hodnoty ratingu vzdělávacím institucím na základě specifikovaných kritérií
- Získávat zpětnou vazbu ohledně relevantnosti jednotlivých kritérií kvality
- Zajišťovat propagaci systému ratingu jak u vzdělávacích institucí tak u veřejnosti (zákazníci či potenciální zákazníci)

1.11.2. Hodnocení kvality lektora dalšího vzdělávání

„Předpokladem úspěšné činnosti lektora je nejen odborná znalost přednášeného oboru, ale i základní znalost andragogiky, protože lektor je základním činitelem pro naplnění učebních cílů. Proto se u něho předpokládá jisté pedagogické mistrovství, kterým rozumíme hlubokou úroveň jeho teoretických znalostí i praktických zkušeností, doplněné lektorskými dovednostmi, mezi které zahrnujeme pedagogické (andragogické) schopnosti, znalost psychologie osobnosti, schopnosti motivační, organizační, rétorické, komunikativní, didaktické a kreativní.“ (in Z. Palán, 2003)

Předpoklady lektorské činnosti jsou poměrně náročné. Přestože každý lektor předává jiné odborné znalosti a praktické zkušenosti, je možné vymezit jednotný základ odborných předpokladů pro výkon této činnosti.

Souhrn odborných předpokladů pro **výkon činnosti lektora by měl být předmětem dílčí kvalifikace lektor dalšího vzdělávání**. Nenavrhuje se tak vytvoření dalšího z mnoha systémů certifikace lektorů, ale využití stávajících nástrojů podporujících kvalitu dalšího vzdělávání, transparentnost kvalifikací a systematičnost. **Režim dílčí kvalifikace lektora dalšího vzdělávání by spadal do právního rámce zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání.**

Začlenění lektora dalšího vzdělávání do režimu zákona č. 179/2006 Sb. má zejména tyto výhody:

- nebude vytvářen nový systém, který by vyžadoval dodatečné finanční prostředky
- národní soustava kvalifikací je registr všech kvalifikací rozlišovaných a uznávaných na území ČR, lektor dalšího vzdělávání by měl být součástí tohoto registru
- dílčí kvalifikace lektora dalšího vzdělávání bude mít celostátní platnost
- dílčí kvalifikaci lektora dalšího vzdělávání bude moci získat každý, kdo bude mít zájem a úspěšně složí zkoušku dané dílčí kvalifikace
- certifikačním orgánem – resp. autorizovanou osobou bude moci být jakákoli fyzická nebo právnická osoba, která splní zákonem stanovené předpoklady pro získání autorizace.

Dílčí kvalifikace lektora by měla vycházet z následujících požadavků na některé znalosti a dovednosti, které by měly být každému kvalitnímu lektorovi vlastní:

- **Znalosti psychologie, sociologie, andragogiky.** Protože lektor neustále pracuje s různými typy lidí, je nutné, aby chápal a dovedl pracovat s různými osobnostními typy, věděl, jak pracovat se skupinami, jak zvládnout problémové účastníky vzdělávání, jak číst a využívat řeč těla apod. Nutná je orientace v metodách a formách vzdělávání, styly učení, způsoby jak vzdělávání navrhnout, vyhodnotit a propojit s praxí apod.
- **Organizační dovednosti, řízení času, orientace na výsledky** – schopnost hlídat organizaci vzdělávání a dosahování výsledků. Nutná je zvládat některé manažerské schopnosti, chápat logické návaznosti, určovat priority, hlídat dosahování stanovených cílů apod.
- **Znalost a schopnost metod využívaných v dalším vzdělávání, adekvátně metody volit a vhodně je používat.**
- **Komunikační schopnosti lektora se zákazníkem i účastníkem kurzu dalšího vzdělávání.** Schopnost školit s ohledem na vyjádřené potřeby zákazníka, orientace na zpětnou vazbu s účastníkem i zákazníkem dalšího vzdělávání, zda-li došlo ke splnění očekávání, **schopnost hodnotit dosažené výsledky.**
- **Schopnost zvládat multimediální technologie využívané při realizaci dalšího vzdělávání.**

1.12. Návrh konkrétních kroků podpory kvality vzdělávacích institucí

Pro podporu kvality poskytovaného dalšího vzdělávání vzdělávacími institucemi je navrženo:

- Vytvořit systém ratingu kvality vzdělávacích institucí tak, aby zákazníkovi přehledně poskytl informaci o poměru kvality a ceny vzdělávací nabídky a o kvalitě vzdělávací instituce jako takové.

Zabezpečí: Projekt Koncept, aktivita Kvalita dalšího vzdělávání – realizační část.

- Vytvořit návrh dílčí kvalifikace, návrh hodnotícího a kvalifikačního standardu pro kvalifikaci lektora dalšího vzdělávání na základě dialogu se zástupci vzdělávacích institucí (Zástupci vzdělávacích institucí by měli by de facto roli Sektorové rady).

Zabezpečí: Projekt Koncept, aktivita Kvalita dalšího vzdělávání – realizační část.

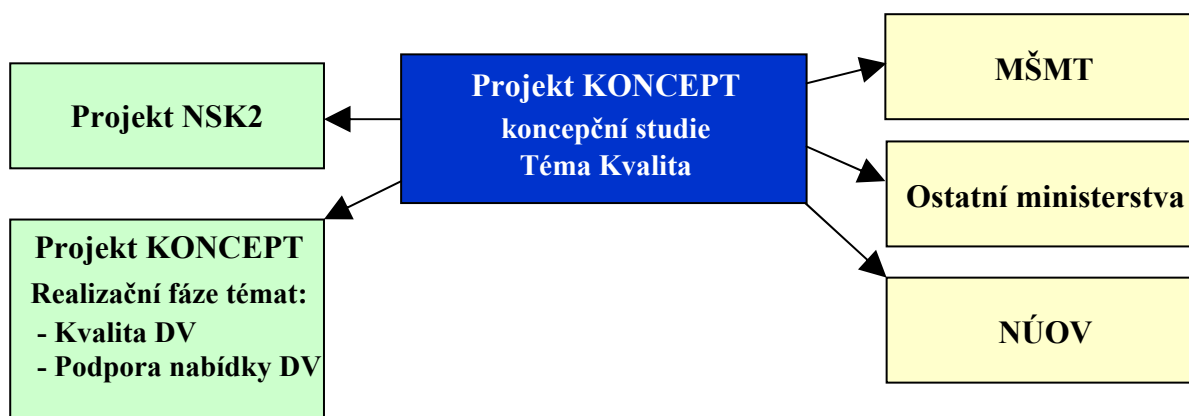
- V návaznosti na výstup návrhu dílčí kvalifikace lektora dalšího vzdělávání v projektu Koncept vytvořit finální návrh dílčí kvalifikace, včetně hodnotícího a kvalifikačního standardu ke schválení MŠMT.

Zabezpečí: IPn NSK 2.

Návrh řešení prioritních problémů

Základním předpokladem pro naplňování navržené koncepce je uskutečnění realizační části projektu Koncept – aktivita kvalita dalšího vzdělávání, dále projekt NSK 2 a některé koncepční kroky MŠMT.

Následující schéma znázorňuje doporučené možnosti realizace navržených kroků a jejich vazby na subjekty a plánované projekty:

Všechny návrhy kroků uvedených v textu za účelem realizace se ve svém důsledku podílejí na zvýšení kvality prostředí dalšího vzdělávání v ČR, buď formou posílení stávajících kvalitativních prvků, rozvíjením nastavených kvalitativních systémů nebo zaváděním nových nástrojů kvality.

Z hlediska priorit pro realizaci je nezbytné zvážit, jaké kroky kvalitu dalšího vzdělávání rozvíjejí, nicméně jejich absence neohrožuje fungování systému dalšího vzdělávání jako takového. Mezi tyto kroky lze zařadit například aktivity určené pro realizaci MŠMT. Jedná se o kroky, které mohou současný stav rozvíjet správným směrem co do kvality, nicméně z hlediska časového není nezbytné okamžité zajištění formulovaných úkolů.

V tuto chvíli se zdá být nejvíce aktuální naplňování bodu formulovaného v kap. 2 – podporujícího institucionální zabezpečení realizace zákona č. 179/2006 Sb. Toto institucionální zabezpečení a metodická podpora různých cílových skupin souvisejících s realizací zákona (zejm. autorizované osoby) představuje jak nezbytný předpoklad úspěšné implementace zákona již v současném období, ale řeší zároveň i situaci, která vznikne po skončení období čerpání finančních prostředků z ESF. Takovéto institucionálně technické zázemí vzniká nějakou dobu a proto je vhodné řešit věci okamžitě s ohledem na implementaci zákona a s předstihem s ohledem na trvalou udržitelnost zákona.

Proto je jako priorita zvolen tento bod z kapitoly 2:

- **Pro podporu zajištění kvality celého komplexu procesů zmíněných v kapitole 2.2 vyplývajících ze zákona č. 179/2006 Sb. o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání lze navrhnout vytvoření organizační jednotky zaměřené na realizaci úkolů vyplývajících ze zákona.**

V současné době je celá řada aktivit stanovených zákonem č. 179/2006 Sb. realizována v rámci projektů podporovaných z ESF. Některé úkoly jsou delegovány na Autorizující orgány, řada činností spojených s úspěšnou implementací zákona není zajištěna téměř vůbec. Cílem návrhu vzniku organizační jednotky za účelem podpory realizace zákona č. 179/2006 Sb. je zejména:

1. zajištění řady činností dnes řešených projekty ESF i po skončení čerpání finančních prostředků z tohoto fondu
2. jednotný a ekonomicky efektivní postup při realizaci některých procesů stanovených zákonem formou jejich soustředění do jedné organizační jednotky či instituce (zejména se jedná o organizační a metodické zabezpečení)
3. iniciace aktivit nutných pro úspěšné rozvíjení zákona (dialog a metodické vedení autorizovaných osob, kontrola kvality zkoušek, propagace zákona u široké veřejnosti atd.)

Příloha č. 1**Některé další právní předpisy upravující požadavky na odbornou způsobilost pro výkon specifických pracovních činností**

- Obsluha tlakových nádob a tlakových zařízení (také topičský průkaz) - odborná způsobilost podle 18/1979 Sb.
- Revize tlakových zařízení - odborná způsobilost podle 18/1979 Sb. (u hornických činností též podle 392/2003)
- Obsluha plynových zařízení - odborná způsobilost podle 21/1979 Sb. (u hornických činností též podle 392/2003)
- Revize plynových zařízení - odborná způsobilost podle 21/1979 Sb. (u hornických činností též podle 392/2003)
- Zacházení s jedy a žiravinami - odborná způsobilost podle 192/1988 Sb.
- Svařování kovů (svářečský průkaz) - zkouška na úrovni Evropský svářeč (resp. operátor) - odborná způsobilost podle ČSN EN 287
- Svářečský dozor (svářečský průkaz) - zkouška na úrovni Evropský svářečský inženýr - odborná způsobilost podle ČSN EN 719
- Puncovníctví a zkoušení drahých kovů - odborná způsobilost podle 19/1993 Sb. ve znění 309/2002 Sb.
- Obsluha těžního zařízení - odborná způsobilost podle vyhl. ČBÚ 415/2003 Sb.
- Obsluha vrtných souprav pro skalní práce - odborná způsobilost podle předpisu MPSV č.1/1981
- Báňské záchranářství - odborná způsobilost podle 447/2001 Sb.
- Montáž a demontáž lešení, plošinových výtahů a podpěrných konstrukcí (lešenářský průkaz) podle ČSN 73 8110
- Montáž a vstřelování kotevních spojů (průkaz vstřelovače) - odborná způsobilost podle 192/1988 Sb.
- Vázání a zavěšování břemen - odborná způsobilost podle 324/1990 Sb. podle ČSN ISO 12480-1
- Obsluha jeřábů (průkaz jeřábníka) - odborná způsobilost podle 392/2003 Sb. podle ČSN ISO 12480-1
- Obsluha zdvihacích zařízení - odborná způsobilost podle 19/1979 Sb. (u hornických činností též podle 392/2003)
- Makléřské činnosti - odborná způsobilost podle 305/2001 Sb. a 256/2004 Sb.
- Daňové poradenství - odborná způsobilost podle 523/1992 Sb.
- Činnost zkušebního komisaře autoškoly - odborná způsobilost podle 247/2000 Sb.